

Klára Křištofíková: „Ženy očima Toni Morrison“

bakalářská práce – FHS UK Praha 2016

posudek oponenta

zpracoval: doc. PhDr. Zdeněk PINC

červen 2016

Při posuzování bakalářské práce Kláry Křištofíkové jsem poněkud handicapován skutečností, že jsem romány Toni Morrison nečetl. Také vizualizační nástroj, který Křištofíková zvolila pro svou analýzu literárních dat, není mým šálkem kávy a o jeho účinnosti více či méně apriori pochybuji. Rozhodně nepomohl, abych se v textu orientoval snadněji a to navzdory tomu, že originální materií dějovou zvolených knih neznám. Pečlivě vypracované diagramy jsem vnímal spíše jako ilustrace, nehledě k tomu, že popisky byly v exempláři práce, se kterým jsem pracoval poněkud obtížně čitelné.

Práce je podle mého mínění pěknou ukázkou školní kvalifikační práce. Autorka zkoumanou materií dobře zná, věnovala práci náležitý čas a dobře se připravila i teoreticky. Zejména první část metodologie slibuje více, než potom přinesou konkrétní analýzy literárních děl. Autorka se hlásí k metodologii nového historismu a její vstupní charakteristiky tohoto přístupu a porovnání s ruským formalismem a francouzským strukturalismem, jsou i při stručnosti zdařilé stejně jako výklady konceptu Haydena Whitea a jeho kritického navázání na Foucaulta.

Teoretická část práce je doplněna dvěma kapitolkami, ve kterých autorka referuje o dvou knihách (Kavalovou editovaného sborníku „Černošská feministická literární kritika“, a Bhabhovu knihu „Místa kultury“ zařazenou kvůli tématu post kolonialismu). Je pochopitelné, proč autorka tyto dvě publikace zařadila, vadí mi však, že jejich propojení se základním teoretickým výkladem spíše chybí, a nebo je velmi chatrné, navíc jsem v těchto pasážích postrádal potřebný kritický odstup.

Teoretická část práce je zpracována vcelku řádně, autorka se ovšem občas dopouští formulačních nepřesností či neobratností a tím poškozují srozumitelnost textu. Tak třeba na s. 11 v pátém odstavci při parafrázi Whitea je poslední věta formulována tak, že její smysl a smysl celého odstavce je nejasný. Také na s. 10 použití zájmena „ho“ na 6. řádce od konce stránky čtenáře splete. Diskurz, slovo, k němuž se zájmeno zřejmě váže, je v češtině rodu neživotného a zájmeno by mělo být ve tvaru „jej“, pokud ovšem nechtěla autorka zájmeno vztáhnout k Foucaultovi, který je rodu životného. Na s. 15 a pak ještě v textu opakovaně budí autorka ve čtenáři dojem, že sloveso polemizovat má rekcii nikoli s předložkou „s“ – polemizovat s někým či něčím, ale s předložkou „nad“ – polemizovat nad něčím. Ošklivá je i formulace „tradice se mezi černoškami udržovaly po mnoha generacích“, rovněž na s. 15. Na s. 24 užitá Goffmanova práce není uvedena v seznamu literatury, takže jde zřejmě o nepřiznanou sekundární citaci. (Seznam literatury ostatně není zpracován příliš pečlivě, jednotlivé tituly dokonce nejsou ani řazeny abecedně.)

Celkově je však teoretická práce překvapivě zdařilá, rozhodně zdařilejší než konkrétní analýzy dvou románů Toni Morrison, které mi připadají tak trochu bez nápadu, závislé na módních ideologických stereotypech a ve vyznění neobsahují, obávám se, žádné překvapivé závěry či poznatky. Očekával bych, že četba takovéto práce by mě měla čtenáře podnítit k tomu, abych si knihy autorky zatoužil přečíst, nebo aby mne autorčiny kritické postřehy

před četbou spíše varovaly. Křištofíková však dílo Toni Morrison obdivuje, ale píše o něm minimálně neinspirativním způsobem. To je způsobeno možná či z části zvolenou metodikou, rozhodně literární nezkušeností autorky, a snad i výběrem obou románů, který nepokládám za zvlášť nápaditý. To, že děj obou příběhů je od sebe v čase vzdálen několik století, by samo o sobě ještě nemuselo vadit, že však autorka – nebo snad obě autorky – soudí, že rasismus se v obou zobrazovaných společnostech nezměnil a pokud, tak spíše k horšímu, to už mne úplně v klidu nenechává.

Celkově pokládám předloženou práci za zdařilou, nepochybně splňuje kvalifikační nároky a doporučuji ji k obhajobě se známkou „velmi dobře“.